

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vit. na vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina na celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za štiri leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Celjska gimnazija.

V času, ko se na vsem Slovenskem agituje za slovensko vseučilišče, zadet nas je udarec ter nas pahnil zopet daleč nazaj iz stališča, katero smo si težko priborili. Kakor v zasmeh naše zahteve po univerzi ališi se Stürgkhova resolucija, katero je stavil v proračunskem odseku, da se naj opusti celjska nemško slovenska nižja gimnazija ter se osnuje v Mariboru skupno s tamošnjimi utrakvističnimi vzporednicami nižja gimnazija. Namesto da bi se celjska gimnazija, ki se je dosedaj tako dobro obnesla, in mariborske vzporednice razširile tudi v višje razrede, kar bi bilo povsem logično in pravično, namesto tega hočejo nam Nemci zopet vzeti še to trohico in združiti dvoje že prenapolnjenih zavodov v ednega. To bi je zdravi pameti in pravici v lice! Za celi celjski in brežiški okraj naj bi zadostovala samo ena srednja šola in še ta v tujem jeziku, tako, da morajo valed bistroumne Končnikove pripravnice slovenski dijaki devet let obiskovati srednjo šolo; v Mariboru pa bi naj bile nakopičene štiri: dve gimnaziji, realka in učiteljske in v bližini, v Ptujju še peta, od katerih pa bi bila Slovincem pristopna le ena v Mariboru. Resnična potreba in pravica zahtevate, da se nemška gimnazija v Ptujju spremeni v slovensko, da se slovenske vzporednice v Mariboru spopolnijo v višje razrede, istotako celjska nižja gimnazija v višjo in k vsemu temu ima se otvoriti še v Celju ali v Brežicah slovenska realka.

Ker tega nismo nepremišljeno zahtevali, ampak se zadovoljili z drobtinico, zato so se osmelili Nemci napasti nas na nečuten način in nam odvzeti še to, kar imamo. A „nepriistranska“ vlada gleda mirno in ne brani postavke, katero je stavila sama v proračun! Da, še več! Z resolucijo, ki je sprejeta sicer v odseku, vlada ni vezana in lahko vzdržuje celjsko gimnazijo še

nadalje; vključ temu je minister Hartel hitel obljubiti Nemcem, da bo vlada resolucijo vzdrževala, če se ta sprejme.

Celjska nižja gimnazija še obstoja, njen obstoj je s to resolucijo sicer napaden, vendar zavisi njena usoda še od premnogih drugih dejstev. Dolžnost naših poslancev je zdaj, da nam zagotovijo to prepotrebno šolo, da delujejo na njeno spopolnitev v celo gimnazijo; kajti dokler je le nižja gimnazija, je le problematične vrednosti. S pomočjo Čehov, ki so nam zvesti zavezniki, se dá to doseči.

Kaj pa sledi za nas iz te proračunske debate v odseku, česa se naj mi Slovenci učimo iz tega? Pred vsem se moramo učiti od Nemcev sloge in skupnega nastopa; vse nemške stranke brez izjeme zjedini se so se zoper nižjo celjsko gimnazijo. Nadalje nas nemško bojevanje spodbujaj k vztrajnosti in čuječnosti; Nemci ne odnehajo, vedno znova napadajo celjsko gimnazijo, niti nam ne dajo duška, da bi mislili na druge istotako prepotrebne pridobitve. Bodimo i mi tako vztrajni v narodnem delu, ne odnehajmo, zahtevajmo vedno in vedno svoje pravice in doslegi jih bomo. Bog in pravica je z nami! Bodimo pa vedno pazljivi in oprezní, sovražnik nikdar ne spi; torej tudi mi ne smemo zaspiti, če smo dosegli kako malenkost, ampak čujmo in delajmo!

Pa še nekaj velevažnega nas uči glasovanje o celjski gimnaziji, kaže nam naše prijatelje in neprijatelje v pravi luči. Zanesljive prijatelje pokazali so se v prvi vrsti Čehi, ki so se z besedo in glasovanjem zavzeli za našo stvar; bodimo jim za to hvaležni ne le z besedo, ampak tudi dejansko!

Neprijatelji, kruti sovražniki pa so nam Nemci in Lahji. Zdi se znabití nepotrebno to posebej poudarjati, kar je stara, vsakemu detetu znana stvar. Vendar se mora to pibiti, posebno glede edne stranke, ki se tako rada hvali z med

narodnostjo in enako ljubeznije do vseh, posebno do zatiranih. V mislih nam je socijalni demokrat Pernerstorfer, ki se je izrazil zoper celjsko gimnazijo; to kaže, da je ta stranka v Avstriji nemškega, a ne mednarodnega mišljenja. Še bolj čudno pa je, da je baron Morsey, ki je izvoljen tudi s slovenskimi glasovi, glasoval zoper Slovence, čeravno se je poslanec grof Sylva-Tarouca posebno trudil pridobiti njegov glas za Slovence. To nam bodi migljaj za vselej pri vseh volitvah; delajmo tako kakor Čehi, ki postavljajo tudi v nemških okrajih svoje kandidate, da bi vsaj vedeli, koliko glasov dobi. Nikakor pa se ne smemo udati, še predno se je vobče glasovalo, kakor se je to zgodilo zadnjič v Mariboru v 5. kuriji, kjer se je prej bobnalo po svetu, da postavimo svojega kandidata, a je ta dobil 2 (reci: dva) glasa! S tem se smešimo; v takih slučajih se naj pride do ožje volitve, pri kateri se sklene s tem ali onim kandidatom kak kompromis, katerega pa se dotičnik seveda tudi mora držati, ali pa se zdrži glasovanja (če smo imeli mi najmanj glasov), da doženejo nasprotniki sami med seboj ta boj, ali pa se glasuje (če smo imeli mi pri prvi volitvi največ glasov) ter zahteva mandat za Slovence. Nikakor pa se ne prepušča bojišče brez boja nasprotnikom.

Navadimo se in bodimo takšni, kakor so Nemci, pri katerih se v narodnih vprašanjih zjedinijo tudi najhujši nasprotniki in ki žrtvujejo narodni ideji vse druge pomisleke, kakor kaže debata in glasovanje o celjski gimnaziji.

Slovenska narodnost na Koroškem.

V slovenski politiki se govori o koroških narodnih razmerah ali o „tužnem Korotanu“, kakor o nečem, kar se več ne dá rešiti gotovo vega pogina. Z nekako sočalno resignacijo se

LISTEK.

Saliha.

Poslovenil J. E. Polák.
(Dolge)

Kakor navadno sem se zabaval nekega večera zopet s Saliho in Ikbalom. Vrnil sem se v Bagdad šele naslednjega jutra. Komaj sem bil nekoliko ur doma, kar dobim pismo. Pisano je bilo v verzih: Zakaj Ikbali el-Davlet je bil jako spreten pesnik in je rad pesnil.

„Ubožec, sedaj si ostal sam! Ali bodeš mogel preboleti? Slavček, kateri se je vkral s svojim petjem v tvoje srce, je odletel. Ali zapusti ptičica sled v zraku? Ali ji moreš slediti? Ali zapusti njena pesmica sled? Da, ona jo zapusti! In to je odmev njene pesmi. Ta se bode razlival po tvojem arcu vedno! A ptičice, ki ti jo je pevala, ne bodeš videl nikdar več! Prihiti sem, kjer je stalo njeno gnezdec! Prihiti k prijatelju, da te bode tolažil! Ubožec, sedaj si ostal sam! Ali bodeš mogel preboleti?“

Bil sem, kakor omamljen. Dasi še ni bil čas, sem dal vendar takoj ocedlati svojega konja. Črez pol ure sem bil že na zaželjenem mestu

Konj je bil kakor snežen. Še je stal stari vodnjak, ob katerem sem preživel toliko srečnih uric! Toda o šotorih ni bilo ne duha ne sluha. Mislim, da bo dem zblaznel. Odšel sem v svoje stanovanje. Umil sem se ter prosil kralja za sprejem. On me je sprejel takoj.

Povedal mi je, da so mu rekli njegove sluga, da so izginili že na vse zgodaj, še predno sem odjezdil jaz, šotori, velblodi, konji, črede in ljudje. Opazil tega sam nisem. Kakor navadno, tako sem tudi istega jutra odjezdil pri glavnem vhodu, ne da bi se bil pobrigal za ravan za parkovim zidovjem, za katerim so stali šotori in stari vodnjak.

„Kam so neki odšli?“ sem vprašal.

„Tega ne vem. A če želite, bodem razposlal sle, da poižvedo.“ Malo sem pomislil in med tem tudi odklonil ponudbo. Mislim, ako bi me Saliha meni nič tebi nič ne hotela zapustiti, bi mi bila gotovo kaj omenila o odhodu. Hotela ni, ali pa ni mogla ostati pri meni. Zapustila me je, ne da bi se bila poslovila. Bilo mi je zelo hudo. Težko sem trpel, a trpel sem vendar.

Zima se je poslavljala. Sovražil sem vsakršno zabavo. Življenje brez Salihe mi je bilo smrt. Črez nekoliko časa sem jo nekoliko pozabil.

Spominjal sem se je, kakor se spominjamo umrlih. Toda nikdar nisem prijezdil v Graro, da se bi ne bil domislil nje in starega vodnjaka, ob katerem sem preživel toliko srečnih uric.

Prišla je pomlad in za njo tudi poletje. Videl sem tudi to leto kralja mnogokrat, da ni tolikokrat kakor minulo leto. Kar dobim nekoč zopet pismo od kralja. Pisano je bilo zopet v verzih. Sporočil mi je „slavčavo vrnitev“. „Srečni prijatelj, ali bodeš mogel preboleti?“

Vroča ljubezen se mi je vzbudila zopet. Bilo še ni tako pozno, da bi ne došel, ako odjezdil takoj, že uro pred solničnim zahodom v Graro. Dospel sem tja še prej. Ne da bi jezdil v grad, sem odšel k staremu vodnjaku. Nikogar še ni bilo tam. Razjezdil sem, peljal konja v senco dreves ter čakal.

Kar zagledam Saliho z vrčem. Šla je proti meni. Stopala je ponosno, kakor navadno. Držal se nisem zapustiti prostora. Bal sem se, da bi me ne zapazil kdo onih, kateri so morda sledili deklici na skrivnem. Moj konj je rahlo zabrakal. Saliha je stopala kakor prej. Šla ko je bila pri vodnjaku in v senci dreves, je postavila vro hitro v stran in z veselimi vakrikom in raz-

skoraj hoče žrtvovati to vejo Slovenije. Ali pa je to odpustljivo, ali je opravičeno?

Res je slovenska stvar na Koroškem v zadnjih 50 letih narodnega preporoda tako malo napredovala, da črnogledi politiki zdvajajo nad slovensko bodočnostjo na Koroškem Slovenci si niso priborili niti edne srednje ali strokovne šole in le dve, tri ljudske šole, pa še te se zadnji čas zopet pogrezajo, kakor n. pr. ona pri Sv. Jakobu v Rožu. Državni in deželni uradi uradujejo izključno nemški, slovenščina se v njih zasramuje bolj kot kdaj poprej. V državnem zboru nimajo Slovenci niti ednega zastopnika, narodnega razumnštva v pravem pomenu besede ni, a redki rodoljubi so skoraj upešali ali pa krenili od prvotnega prizadevanja. Novih, času primernih sredstev za obrambo ne vidimo, dočim si Nemci z vsakim dnem izmišljajo nove nakane za pridobivanje slovenskih odpadnikov. Pri tem jim gredo krepko na roko vse javne oblasti in njih organi. Ali si je mogoče misliti obupnejših razmer?

In vendar še ni vse zgubljeno. Sami se koroški Slovenci seveda skoraj ne morejo več rešiti, a zato je vseslovenska vzajemnost, da jim priskoči v pomoč. To vedo tudi koroški Nemci, zato se ničesar bolj ne boje, kakor tako zvanih „privandrancev čez Karavane“. V vsakem kranjskem ali štajarskem Slovencu vidijo agitatorja, panslaviata, ki jim je pri slovenskem ljudstvu to, kar je volkom pes pri ovčji čredi. Več ko bomo pošiljali Slovenci takih zvestih varuhov slovenske narodnosti na Koroško, bolj se bodo odmakali nemški volkovi v krogu od slovenske črede, dokler ne bodo končno prisiljeni ostati v mejah svojih goščav.

Koroški Slovenci so po večini verni in ukaželjni. Največ odpadnikov napravi tedaj šola in — cerkev. Iztrgajmo na slovenskih tleh šolo in cerkev nemškemu varuštvu, in stvar je do čez polovico dobljena.

Seveda to ni tako lahko, ker so šole v deželni oblasti, ki ima nemško učiteljske ter ljubeznivo oko le za nacionalno učiteljstvo; cerkev pa je zopet v oblasti nemško mislečega škofa, ki je nedavno prepovedal slovenskim bogoslovcem govorne vaje v materinem jeziku.

Dosedanje narodno zavedne učitelje je lahko sešteti na prstih edne roke. Znano nam je, koliko preganjanja je moral in še mora prestajati zastitljivi starosta koroškega učiteljstva tam ob Zilji, ki je nevtrajšen Slovenec, poln idealnih pletov. Za tovariša mu navadno pošiljajo najhujši zagriženega renegata, da blagemu rodoljubu krvavi srce, kako se mu pred očmi ponemčuje deca, kako se podira ves njegov trud.

Ni upanja v bližnji bodočnosti, da bi dobili koroški Slovenci učiteljski naraščaj z zavednim duhom iz domačega učiteljskega. Ljubljansko učiteljske vzgojuje primeroma dovolj naraščaja. Vsaj se zgodi zopet in zopet, da prihajajo od tam učitelji tudi na Štajarsko, kjer jih gotovo z veseljem sprejemamo. Ali pa bi ne bilo mnogo bolj potrebno in v duhu slovenske vzajemnosti,

da se idealni ljudski vzgojitelji oglašajo za koroške učiteljske službe. Res da jim tam ne bo v začetku postlano z rožicami, toda veljali bodo za prave slovenske misijonarje, katerim bodo vedeli večno hvalo ne le koroški, temuč vsi Slovenci.

Glede slovenskega duhovništva je nekoliko bolje. Posebno so zadnja leta štajarski mladeniči — a to ne najslabši — ki se žrtvujejo za koroške Slovence ter junaško prenašajo vse neprilike, ki jih čakajo v nemškem celovškem senešcu, samo da zamorejo enkrat posvetiti svoje moči bratom v Korotanu.

Vendar tudi v tem oziru ni pričakovati popolnega ozdravljenja, dokler bo nemška škofija imela Slovence pod peruti. Zahteva po ločitvi ni povsem nemogoča, ako bi se je koroški Slovenci vztrajno poprijeli. Saj smo imeli tudi štajarski Slovenci dolgo časa sedež svojih škofov na Koroškem, zakaj bi enkrat ne bilo mogoče narobe?

Rekli smo, da posvetnega razumnštva skoraj na Koroškem ni. Vendar je zadnji čas tudi Koroška dala nekaj narodnega uradništva. Žal, da se ti ne upajo prav podvreči neprilikom, ki bi jih čakale v domovini, temuč odidejo v sosednjo Kranjsko in Štajarsko. Baš nedavno se je preselil na Kranjsko edini slovenski odvetnik. Res je velika žrtva, se vpreči v tako neprijeten jarem, kakor je javno službovanje zavednega Slovence na Koroškem, a idealno službovanje ne sme poznati žrtev.

Društvenega življenja istotako na Koroškem skoraj ni. Na deželi manjka razumnih in po žrtvovalnih voditeljev, v mestih in trgih pa si Slovenci niti prav dihati ne upajo. V Celovcu se pač zbirajo Slovenci k sestankom, a to gibanje je pač skrajno nedolžno, niti do ustanovitve čitalnice ne more priti. Istotako so tudi v Beljaku pred leti osnovali takozvano „slovensko omizje“, ki naj bi bilo pričetek narodni organizaciji za slovenstvo v mestu in okolici. Ostalo pa je le pri pričetku, ali kakor se sliši, celo to pojava od dne do dne ter že morda danes več ne obstoji.

Pokrajina, kjer so sejali prvo seme narodne zavesti Einspieler, Majar, Janežič, Legvart, Lenčič itd. so se izkazala kot kraška tla, ker ni bilo vztrajnega in požrtvovalnega gojenja. Ne pustimo svojih koroških bratov izpred oči, še ni vse zgubljeno!

Napredek slovenskega uradovanja v zadnjih 50 letih.

Kako je bilo s slovenščino v uradih pred letom 1848, vedo še nekateri starejši ljudje.

Ko se je po viharni prekuoiji začela povdarjati, pa tudi polagoma vpeljavati ravnopravnost našega jezika v uradih, vzradostili so se redki tedanji rodoljubi, češ, vsaj novi zarod bo doživel popolno priznanje našega teptanega jezika!

On bi svoje hčerke nikdar ne dal od Bejduincev zaničevanemu meščanu „taviju“. O priliki mi je omenila Saliha to sama.

Stanoval sem v Bagdadu sam v prostorni hiši. Hša je stala na samem. Med drugimi služabniki, katerih sem imel po tamošnjem običaju veliko, sem imel tudi staro žensko. Bila je kristjanka in bilo ji je ime Tuza. Bila mi je od prednika priporočena kot zaupljiva oseba.

Poklical sem Tuzo na vse zgodaj in ji povedal, da bodem družega dne pred solnčnim vzhodom pripeljal arabsko deklico, katero mora smatrati, kot gospodinjjo svojo. Želim tudi, da nihče ne izve, da stanuje arabska deklica v moji hiši.

Končno sem ji tudi naročil, da naj vse potrebno v to ukrene sama. Vsa hiša, izvzemši onih sob v katerih sem stanoval jaz, ji je na razpolago. Želim, da ukrene vse tako, da mi bode všeč.

„Razumem“, je rekla ter odšla.

Zatem sem poklical svojega prvega hlapca moža, ki je služil že nekaj let pri meni. Naročil sem mu, da mora imeti ob desetih ponoči osedlane tri konje in da me bode spremljal on na

Pa je res tudi vse kazalo, da morajo pritaki srečni časi že po par desetletjih. Morda bi bili prišli, če bi se bila prvotna idealna navdušenost zdržala in — podvojila. Žal, da se je tukaj najbolj pokazala slavnata slovenska prav: nakrat visok plamen, potem pa neznaten kupček pepela. In res smo Slovenci po 50 letih in čez še vedno pri tem kupčku — prežalostnem spomeniku prvega idealnega slovenskega rodoljuba, v katerega le posamezni, požrtvovalni može pihajo, da jim solze oči zalivajo, a privabijo le dim in redke iskre, veličastnega plamena ni!

Posebno pri nas na Slov. Štajarskem bi človek skoraj obupal, ali sploh kedar dosežemo one cilje, katere so si tako samozvestno postavili prvi naši bojovníki za narodno enakopravnost. Kje je slovensko vseučilišče, kje skupno nadsodišče, kje naš namestniški oddelek itd.? Kolobarji dima nas slepijo, da drug za drugega ne vemo pri narodnih prizadevanjih, seveda nočejo potem tudi vedeti za nas in za naše težnje oni, ki bi nam morali pomagati.

Kaj pomagajo vse lepo govorjene in pisane besede o naši enakopravnosti in enakovrednosti, ako pa niti razumnejši med nami ne zahtevajo vselej in dovolj odločno, da se ravno pravnost dejansko izvršuje. Koliko je tukaj obzirov in izgovorov! Ako bi hoteli naštetati vse one može tudi v prvih naših vrstah, ki že niso v tem oziru s svojo popustljivostjo grešili, ostale bi vrste strašno zredčene.

Zato bi trebalo vse takšne slučaje brezobzirno spravljati na dan, da se bo že vendar enkrat začelo število enakih narodnih pohujšljivcev zmanjševati.

S sramom in žalostjo opazujejo redki idealni rodoljubi kako slabotne korake dela narodna zavest v marsičem in da smo v polstoletju prišli komaj par pednjem daleč.

Če bi bili Slovenci ubogali, kar so nas prvi naši narodni boritelji učili, moralo bi biti danes glede slovenščine v javnih uradih čisto kje drugje. Kako bomo opravičili svojo mlačnost, ko je že skoraj pred 52 leti budila „Slovenija“ Slovence, naj vselej in nenustrašeno zahtevajo slovensko uradovanje.

Tam čitamo:

„Kakšen je uradnik, to je največ na občinstvu, na ljudstvu samem, med katerim uraduje: občinstvo si lahko svoje uradnike tako rekoč samo vzgoji.“

Pred vsem naj si ljudstvo prizadeva, da je pred uradnikom važno, da pred njim nekaj velja.

Vsak občan naj kolikor mogoče zna postaviti, katere se njega tičejo, in naj si ne da storiti krivice od uradnika.

Nekaj samovoljnega, nezakonitega nikdo naj ne trpi od uradnikov, temveč oglašati se naj takoj na višjih in najvišjih mestih.

Zlasti pa kar enakopravnost narodovo zadeva, ne trpimo nikakor, na noben način, da bi se nam delala krivica, da bi se nam kazila cesarska obljuba, potrjena po državni ustavi.

prostrtima rokama prihitela k meni. Objela me je in na ustnih mi je zatrepetal prvi njen poljub.

Dolgo nisva mogla izpregovoriti. Le zdaj pazdaj je zatrepetala besedica ljubezni raz najinih ustnic. Črez dolgo sem rekel: „Kako sem bil nesrečen! Sedaj me ne smeš zapustiti nikdar več!“

Pokimala je.

„Ali pojdeš z menoj če pridem pote?“

„Da, hočem.“

„Kdaj?“

„Kadar bočeš!“

„Jutri?“

„Jutri!“

Zatem sva se dogovorila, da naj pride prihodnjo noč in sicer še le takrat, ko bode dovršila delo in se že tudi v Tigridu izkopala, k staremu vodnjaku. To pa zaradi tega, da ne bode vzbudila njena odsotnost suma. Tam sem jo hotel čakati, da jo povedem h konjem, s katerimi bode moj sluga čakal naju. Očepeljati sem jo hotel prav moderno.

Čudno se vam morda zdi, da nisem zahal teval deklice kar meni nič, tebi nič od očeta?“

ednem konju, ednega pa da bode vodil na uzdi s seboj.

„Nihče ne sme izvedeti, da sva danes zvečer kam odjezdila!“

„Nihče ne bode izvedel, gospodi!“

Ob določeni uri je bilo vse v redu in odjezdili smo.

Malo pred Graro sem pustil slugo s konji pod drevesom. Nebo je bilo sicer oblačno vendar se je svetlikalo skozi oblake toliko, da sem prav lahko našel pot, koder sem hodil že sto in stokrat. Šel sem k staremu vodnjaku. Tako sva se domenila v Salibo. Zastljal sem škrebetanje nočnega mlina, katero je spremljalo Salihino petje. Pela je meni najljubšo pesem o junaku Antari. Ker je bila noč le pretemna, nisem mogel videti Salibe. Okolo edne je potihnilo škrebetanje in tudi petje. Poslušal sem. In bi treje nego sem se nadejal, je stala pred menoj vilinska deklica.

Prijel sem jo za ročico, katere ni vztrajala v mojih. Korakal sem hitro. Stedila mi je lahko brez naglice, brez napora.

Zajezdili smo vsi trije konje in odjezdili kar najhitreje. (Dalje prih.)

Ako bi se našel kateri iz novih, na Slovenskem nastavljenih uradnikov, ki bi ne znal popolnoma slovenski, ne zamujajte časa, da to ne samo v novinah oznanite, temveč naredite zraven tudi pritožbo naravnost na višje mesto, a to vsikdar priporočeno, da bi se ne moglo na isto pozabiti. Ako to nič ne izda, obrnite se naravnost na ministrstvo, in tak uradnik se mora iz slovenskega kraja odstraniti, dokler cesarska beseda in ustava nekaj velja. Ne dajte se pri tem po tolažiti z izgovori, kakor: vsak začetek je težek, to se že uravna pozneje itd. Ako se briž v začetku ne potegnemo moško za svojo pravico, pride to lepo počasi zopet tako daleč kakor poprej, da se nam boče uradovalec v ptujem jeziku, nerazumljivem, in da vas bodo v uradih in pisarnah prodajali. (Na Štajarskem, Koroškem in Primorskem je žal tako prišlo po 52 letih, pravzaprav drugače bilo ni!)

Podajajte uradom in pisarnah vse slovenski, ne prejemajte ni ednega ukaza, pisma itd. drugače, kakor, da je slovenski. Slovenec, ki nemški razume, naj prevdari, da je velika množica njegovih rojakov, ki nemški ne razumejo, in da bi on s svojo nemarnostjo le podpiral nečimerno navado lenih uradnikov in s tem svojim rojakom škodoval. Ravno tisti med nami, ki nemški razumejo, se morajo najkrepkeje zavzemati za enakopravnost; zakaj oni so navadno bolj poučeni, in če se prosvetlenejši Slovenci ne zavzemajo za svoje manj prosvetlene rojake, kako bi se zadnji mogli ubraniti!

Že polstoletja stari nauki, žal še vedno tako potrebni!

Celjske in štajarske novice.

(Tabor v Žalcu.) Zvedeli smo iz zanesljivega vira, da se bo z ozirom na perečo vprašanje celjske slov.-nemške gimnazije sklical v začetku meseca marca t. l. v Žalec tabor.

(Spodnještajarska jubilejska ustanova v Celju.) C. kr. namestništvo v Gradcu je z naredbo od dne 27. januarja 1902, št. 33146/901 odobrilo ustanovno pismo te ustanove. Ta v podporo revnih slovenskih dijakov namenjena ustanova narasla je v kapitalu blizu na 18.000 K, in z dozdajnimi obrestmi okroglo do 20.000 K.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) daroval je g. Peter Majdič, pos. paromlins, v veseli družbi zlat 10 kron, in pri sokolovi maskaradi zopet zlat 10 kron. Srčna hvala!

(Predpustne veselice), ki smo jih letos v Celju uprizorili, je zaključil Kurentov večer na predpustni torek v „Narodnem domu“. Vkljub temu, da se ni delalo nikakršnih priprav in se ni razposlalo nobenih vabil, se je vendar razvila v dvorani „Narod. doma“ prav živahna zabava. Plesalo je obilo parov, došlo je tudi več mask, za smeh je skrbelo zopet več klovnov, in svetovnoznana avtomatična električna mašina za izdelovanje pristnega vina je zopet funkcionirala, da je bilo veselje. Pripomogla je mnogo k veselju in zadovoljnosti oba dva večera na pustno nedeljo in v torek; da se niso posušila grla in že lodci, je njena zasluga, ker je proizvajala v istini tako naturna vina, da so strmeli vsi vinoljubitelji in bili prav prijetno izočarani. To najnovejšo iznajdbo je izumil slavni fizik g. De Juri Riček; ker pa je moral vsak, kdor je hotel ogledati si veleimennitni umotvor, položiti vstopnino pred g. blagajnika, se je nabrala čedna svotica, katero je gospod lastnik imenovane vino-proizvajalne mašine namenil za našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Hvala mu!

(Izzivanje.) Bilo je zadnje soboto zvečer, ko je zopet par nemških pobičev v gostilni g. Antloga v Spod. Hudinji hotelo izzivati navzoče slovenske goste z znano pesmijo „Die Wacht am Rhein“. Gutovo je, da nobeden onih mlečnozobih fantičev ne zna nemški, le ono pesem so se naučili kruliti, da jim je na ta način možno kazati svojo otročjo nadutost in zaslepljenost. Drugič se slovenski gostje ne bomo dali pregovoriti od nikogar, temuč bomo takšnim izzivom pokazali, kar jim gre. Sploh je sramota za vsako slovensko gostilno, da se v njej zavijajo takšne pasje pesmi.

(Nemčurska nesramnost.) Žalosten slučaj, ki se je dogodil v Mariboru v pisarni dr. Radaj-ja,

izkoriščajo nemški listi, da oholijo Slovence. Posebno se širokonosti „Deutsche Wacht“ v Celju in sramoti narodnjake ter obira, kakor bi bili vsi sleparji. Noben narod ne more biti odgovoren za dejanja posameznika in povsod se najdejo žalostne prikazni in Nemci, posebno pa nemškutarji niso zadnji, ki imajo mnogo žalostnih eksistenc zaznamovati. „Vahtarca“ naj bi le pometla pred svojim pragom, da nam ne bo treba ji izprašati kosmate vesti.

(Celjska slov. gimnazija.) Vprašanje glede teh gimnazijskih razredov še vedno razburja poslaniške kroge. Laški poslanci še vedno ne vedo, ali naj bi glasovali v državnem zboru zoper celjske slovenske razrede ali pa zanje, ker so nemški poslanci pri zadevi o pazinski gimnaziji glasovali zoper Lahe. Zato silijo na to, da bi njihova zadeva glede hrvatske gimnazije v Pazinu prišla v razpravo pred celjskim vprašanjem. — (Ministrski predsednik Körber se dela, kakor bi se ga celjsko vprašanje prav nič ne tikalo. Zatrjuje, da je parlamentarni položaj jako ugoden; ne strašijo ga torej grožnje naših poslancev glede obstrukcije. Gotovo zato ne, ker se naši zastopniki še nikdar niso ostro in odločno postavili po robu vladi, in je zdaj že navajena ne ozirati se na Slovence. Celjska utrak. gimnazija je v resni nevarnosti vključ izjavi, ki jo je baje naučni minister Hartl dal poslancu Robiču. Zakaj isti minister je pred glasovanjem v proračunskem odseku Nemcem obljubil, da vzame vlada Stürgkhovo resolucijo v najresnejši pretres, to se pravi, da meni ugoditi zahtevi nemških strank. Slovenci poslanci so silili na to, da naj vlada izjavi, da resolucije ne izvrši, dokler se glede spodnještajarskega slovenskega šolstva ne doseže sporazumljenje med Nemci in Slovenci, da vlada v tej zadevi ne misli ednostransko postopati. Take izjave pa niso dosegli. Naši poslanci morajo torej biti jako oprezni in čuječi in uravnati svojo taktiko tako, da ne bo domovina trpela škode.

(Stenski koledar narodnih trgovcev in obrtnikov v Celju.) Ker se ravno te dni razpošilja ta koledar, ki naj bi bil nekakšen kašipot našim ljudem pri nakupovanju in naročevanju raznih del, menimo, da ni odveč, ako opozarjamo vse zavedne Slovence, ki jim je res na srcu naš gospodarski napredek, naj se vedno ravna po njem in obiskujejo le narodne trgovce in vedno počaste le naše obrtnike z naročili. Bodimo kakor veriga trdno seoklepajemo drug drugega! Dovolj imamo povoda za to, da se Slovenci čim bolj združimo proti nemškim napadalcem. Ravno zadnji do godki glede celjske dvojezične gimnazije naj nas uče, kakšnim nam je biti. Kakor imajo Poljaki svojo vrešensko afero, tako imamo Slovenci svojo celjsko. Bodimo dosledni in ne plujmo v lastno skledo! Ravno zoper to poglavje narodnega programa, „Svoji k svojim“ se pri nas prepogosto greši!

(Substitutom notarja dr. Radeya) v Mariboru je imenovan g. J. Kogej, notarski kandidat v Celju, ki odpre pisarno zopet še te dni.

(Učiteljske vesti.) Nameščen je kot učitelj v Marenbergu odotni začasni učitelj g. E. Kompost, na šoli v Muti definitivni učitelj g. Albert Pavlin iz Št. Štefana v Rožni dolini; na dekliški šoli v Slov. Bistrici definitivni učiteljica gđ. Ottilija Fajgelj v Zrečah. Trirazredna šola v Pišecah pri Brežicah se razširi v petrazrednico.

(Razpisane učiteljske službe.) Na ljudski šoli pri Št. Lenartu v Slov. goricah je z Velikonočjo popolniti učiteljsko mesto definitivno ozir. začasno. Prošnje do dne 20. t. m. na krajni šolski svet. Na dvorazredni, v tretjem krajnem razredu se nabajajoči ljudski šoli v Trbonjah, pošta Vučenica, z dvojezičnim poukom je popolniti mesto nadučitelja definitivno ali začasno. Prošnje na krajni šolski svet do dne 15. marca. Na trirazrednici v Št. Ilju na Paki, pošta Mislinje, s slovenskim učnim jezikom je popolniti mesto učitelja. Prošnje do dne 15. marca na krajni šolski svet.

(Iz Novicerkve pri Vojniku.) Da se nabere kaj potrebnega denarja za morebitno prihodnjo šolsko kuhinjo, se je v ta namen vršila veselica dne 2. svečana t. l. vobče spoštovani gostilni „pri Klinču“, po domače „pri Janku“. Odbor, ki se je konstituiral v ta namen, si je resno prizadeval, da se izvrši veselica kolikor mogoče v

vsakem oziru zadovoljno in častno. Pridno so se nabirali dobitki za srečolov. Nabralo se jih je okoli 180. Lepo število za naše razmere. Največ blagih darovalcev je domačinov. Mnogo jih je pa bilo tudi iz Vojnika in Celja, ki so v to svrhu odprli svoje radodarne roke. Srčna jim hvala! Ob določeni uri istega dne je pridno začela svirati domača godba na lok, pri kateri sodelujejo vrli domači fantje. Črez malo časa je bilo v vseh gostilniških prostorih ljudstva nabito polno. Tri gospice — Krivčevi in Tavževa so pridno prodajale listke, po kojih so vdeleženci veselice v oči gled razstavljenim dobikom kaj pridno segali. Za razprodane listke je dobil odbor 90 kron 26 vin. Od tega se je porabilo za licenco in godce 12 kron 62 vin, za šolsko knjižnico 17 kron 64 vin, a ostanek 60 kron se je naložil pod imenom „Šolska mladina v Novicerkvi“ v vojniški „Posojilnici“. Osnovna glavica je nabrana. Prav lepa hvala vsem častitim darovalkam, darovalcem, cenjenim gospicam, ki so prav pridno in spretno prodajale listke in neutrudljivo godbi, ki nas je kratkočasila do ranega jutra. Pohvalno mi je še omeniti „urlavbarja“, ki je s spremljanjem godbe pel o zanimivostih svojega življenja. Istotako ne smem zamolčati pevajoče popotne arabske druhalj z mačkom, ki se je dal na vse zadnje brez sikanja in praskanja med občnim smehom prav pohlevno obesiti, sneti in nesti na dvorišče. Postrežba v gostilni je bila prijazna in točna, jed in pijača zelo dobra, cene pa nizke. Vse se je radovalo do poznega jutra. Da se skoraj zopet vidimo pri tako vse-skozi prijetni zabavi.

(Od Sv. Martina na Paki.) Povsod prirejajo pustni čas veselice. Tudi pri nas nismo izostali. Naš vrli pevski zbor nam je priredil v nedeljo, dne 9. februarja prav zanimivo in nedolžno veselje z igro: „Ne vdajmo se!“ Obiskovalcev je bilo veliko, kar se ni pričakovalo. Na zahtevo se je morala igra ponoviti. Tudi petje je naredilo veliko veselja, za kar se imamo zahvaliti pevskemu zboru. Le tako naprej! Pričakujemo, da nas še večkrat razveselite.

(Savinske podružnice „Slovenskega planinskega društva“) letošnji občni zbor se je vršil v Šoštanju. Zaradi primanjkanja prostora hočemo v edni prihodnjih številah obširno poročilo o zboru in o delovanju „Savinske podružnice „S. P. D.“ priobčiti.

(V Gornjemgradu) se je stalno naselil dr. Anton Vilimek, dosedaj zdravnik pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

(V Gornjemgradu) je tamošnja čitalnica priredila dne 1. t. m. zabavni večer. Bilo je predavanje o pravljicah, ki se pripovedujejo o hribu Gradščice pri Gornjemgradu. Nato vršila se je tombola s prav lepimi dobutki, kateri je sledila prosta zabava in ples. Pele so se naše mile narodne pesmice in ob zvokih domače godbe na lok plesalo se je do ranega jutra. Vkljub zelo neugodnemu vremenu prihiteli so iz Ljubnega in Sv. Frančiška udeležniki zabavnega večera, manjkalo je nekaj domačinov, kateri pa gotovo pri prihodnjem zabavnem večeru ne bodo doma „peči vahtali“, ampak se bodo prišli v čitalnico zabavat.

(Novi poštni oddajalnici) se ustanovita 15. t. m. v Strančah pri Konjicah in na Polenškaku. Prva bo imela vsakdanjo pošto zvezo s pošto v Konjicah, druga pa z ono v Jurčincih.

(Občinske volitve) so se vršile v ponedeljek za ptujsko goraki zastop; bile so zelo burne in so trajale celih 12 ur, ker so priataši nemčurskega „Štajerca“ napravili na noge vse svoje ljudi, a so vkljub temu bili tepeni. Zmagala je slovensko narodna stranka.

(Protestantizem v Ptuj) V nedeljo je v ptujski mestni glasbeni dvorani imel vikar Maknert protestantsko opravilo. V „Štajercu“ pa ptujski Nemci tiskajo pastirska pisma kat. škofov. Hinavci!

(Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni) je imelo dne 2. februarja t. l. svoj redni občni zbor, po običajnem oporedu se je izvolil novi odbor, kateri se je pri prvi odborovi seji dne 9. februarja t. l. sestavil sledeče: Predsednik: g. Jožef Janžekovič, kaplan. Podpredsednik: g. Janko Čurič, organiat. Tajnik: g. Franjo Horvat, slikar. Blagajnik: g. Janko Pelc, veleposestnik. Knjižničar: g. Leopold Zemljič, posestnik. Od-

sledede zneske: č. g. Matej Straki, knez škof rač. revident v Mariboru 4 K, č. g. Ivan Topolnik, kaplan v Kamnici 10 K, č. g. Josip Kardinar, profesor veronauka v Celju 6 K, č. g. Alojz Šijanec, kaplan v Šoštanj 5 K, č. g. Jakob Kosi, kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni 4 K, č. g. Franjo Šreiner, kaplan v Dobrni pri Celju 2 K, g. dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru 4 K, g. Franjo Magdič, profesor v Zagrebu 4 K in 13 knjig, g. Ljudevit Lederhas, profesor v Ljubljani 4 K. Zatorej tem potem niže podpisani izrekam v imenu bralnega društva tisočkrat Bog plati, prosim pa vse č. g. podperne ude, da bi blago volili ostati tudi nadalje zvesti našemu bral. društvu. Naj Vam bo v plačilo, da se je naše bralno društvo z vašo podporo povzdignilo med prva bral. društva na Štajarskem, kajti v letu 1900 je bilo 39 udov, v letu 1901 je naraslo na 94. Zatorej vas č. g. g. podporni udje prosim v imenu bral. društva, da nam tudi zanaprej ostane zvesti, kajti ravno letošnje leto si name ravamo prirediti svoj lastni oder, da bi s prirejanjem gledališčnih iger pridobili mladenčem veselje do bralnega društva, ki so nam ravno sedaj najbolj potrebna, kakor je razvidno v državnem zboru pri celjski postavitki, ko so Nemci skupno z vlado sklenili, da nam zatrejo edini slovenski višji šolski zavod. Držimo skupno, v združenju je moč!

Narodno-gospodarske novice.

Naše podnebje se spreminja.

Spisal Špan Anton, učitelj v Slov. Bistrici.
(Konec.)

Pokazalo se je pa v zadnjih desetletjih, da se ti pojavi Golfovega toka množijo od leta do leta. O premembni evropskega podnebja je pre daval nedavno v neki dunajski učeni družbi prof. dvorni svetnik dr. Hann na podlagi 120letnih zapiskov, iz katerih se je pokazalo, da je v zadnjih 50 letih povprečno mesec prosinca topleji, mesec veliki traven pa hladnej, nego poprej. — Učenjak dr. plem. Pezold na Bavarskem je pa preračunal, da imamo sedaj povprek na leto petkrat več strel in neviht, nego pred 30 leti. Zapazili so tudi, da se ledeniki na Alpah vedno bolj krčijo, da tekoči led ne sega več tako daleč v dolino, kakor nekda, marveč se že prej raztopi.

Ker se torej pojavi Golfovega toka množijo, lahko sklepamo, da tok, kar se ga pretaka v Evropo, narašča leto za letom.

Dotične preiskave so pokazale, da je temu res tako, in ravno to naraščanje Golfovega toka so povzročile one živalice, katere sem omenil začetkom teh vrstic.

Te drobne živalice so polipi, kojih apnene hišice so zaraščene ena z drugo in jih imenujemo korale, ter nam živo pričajo, kaj se da storiti z zjedinenimi močmi.

Neštivilne množice teh živalic stavijo si svoja kamenita stanovanja od dna morja do površja in stvarjajo tako v morju cele hribe, ki se spreminjajo tekom let dostikrat v zelene otoke.

Našli so, da je ta polip začel svoje hribe-tvarjajoče delovanje tudi tam, kjer se Golf tok deli, in sicer tako, kakor da bi hotel zajeziti druge panoge, le one ne, ki goni neizmerne svoje vode proti Evropi in ki vsled tega narašča od leta do leta.

Radi tega so omenjeni pojavi Golfovega toka vedno večji in če bodo one živalice nadaljevale pričetno delo, bodo posledice tim zdatnejše, čim več tople vode bo prignal Golf tok proti Evropi t. j. snega in mraza bo po zimi še manj, po leti pa tim več neviht, plohe, toče in dežja.

Vprašati pa moramo sedaj, kakšni so in kakšni še bodo nasledki te izpremembe našega podnebja, zlasti glede poljedelcev in kako naj ti postopajo napram tem novim razmeram?

Človek, zlasti pa kmetovalec je navezan na grudo, katera ga redi in na podnebje, pod katerim živi, po teh dveh se mora ravnati.

Poglejmo najprej v vinograde! — Že začetkom sem opomnil, kar je sicer vsakemu znano, da naša vinska kapljica ni več taka, kakršna je bila nekda. Trs rase sicer, kar ga

ni uničila trtna uš, zelo bujno, še prebujno, ker ima preveč mokrote. Vinska trta pa zahteva vroče in suho poletje, da obrodi zlahten sad.

Poleg tega pa se v tej večni vlagi in mokroti izcimijo in zaplodijo vedno nove kvarljivke, proti kojim se mora viničar bojevati z vedno novimi sredstvi, ki stanejo vedno več truda in denarja. Koncem je pa še nevarnost proti toči vedno večja.

Če primerimo torej trud in stroške s pridelkom, imamo malo ali nič dobička, dostikrat pa še zgubo. In kakor vse kaže, bo ta razmera vedno slabša.

Slabše pojave vidimo na njivah. Krompir nam gnije, žito se pa obnese slabo, ker mu je klasje majhno in puhlo. Poznam trdnih kmetov, ki so že mnogo njiv opustili in raje žito kupujejo, nego, da bi ga doma pridelovali; pravijo, da jim pride ceneje, kar jim rad vrjemem. Zlasti turšico kupujejo dandanašnji tudi že najboljši kmetje, med tem, ko oves in ječmen še dobro shajata.

Vsaka stvar ima svojo slabo, pa tudi dobro stran. Slaba stran novih razmer je znana vsakemu kmetu; toda radi tega ne sme obupati, temveč poiskati in izkoriščati si mora dobro stran.

V prvi vrsti bo poljedelec preganjal kvarljivce na polju in v vinogradu s sredstvi, katere mu naznanjajo poljedelske knjige in poljedelski učitelji; proti toči bo treba pričeti s splošnim in sistematičnim streljanjem in proti strelji postaviti strelovode na hiše, hleve in kozolce.

Dobro stran novih razmer našel bo prebrisan kmetič v gozdarstvu in živinorejstvu.

Gozdovi bodo v novih razmerah krasno vpevali, ako jih bodo razumno gojili, ter dajali v drvih in stavbenem lesu lepega dobička, poleg tega pa stelje dovolj za domačo živino, ki bo sčasoma postala edino in največje bogastvo naših kmetov, ki se bodo morali lotiti tudi mlekarstva in sirarstva.

Saj hrane živini ne bode primanjkovalo; le glejte, kako streže nebo našim travnikom. — Ob času, ko je pred 10.—20. leti ležal še sneg, so sedaj travniki že zeleni in pozno v jeseni najde živina še lepe paše. Vrh tega bodo kmetje njivo za njivo opuščali in jih spremenili v travnike, kajti tako bodo imeli od polja več dobička. V deloma brezsnježnih zimah bodo pa lahko delali prekope, da se bo voda otekala, kjer jo je preveč in jo bodo napeljali tja, kjer jo je premalo.

Ker bodo imeli dovolj gnoja, gnojili bodo ne samo njive, kar jih bodo obdržali, bolje nego sedaj, ampak tudi travnike; tako bo vse bolje rodilo in širilo se bode obče blagostanje, toda še enkrat ponovim: le z razumno živinorejo in kar je z njo v dotiki.

Na nekaj pa še moram opozoriti naše vedoželjne in razumne kmetovalce.

Kakor sem že večkrat omenil, bo morala njih glavna skrb biti ljuba živinica. Da bo dobro vspevala, gledati bo moral, da bo imela poleg značnih hlevov tudi dobre, tečne in zdrave krme. To pa je odvisno od tega, kedaj jo kosi.

Opazil sem, da naši kmetje mnogo prepozno kosijo. „Trava še ni zrela“, pravijo, pa čakajo, da se začne sušiti, kakor žito, in ne pomislijo, da pri žitu je glavna stvar zrno, pri travi pa mehko in tečno seno.

Najboljši čas za košnjo je tedaj, ko začne trava cvesti. Tedaj je še mehka in ima največ redilnih snovi v sebi; zato pa tudi živina najraje je tako seno.

Zgodnja košnja pa ima še drugih dobrih strani. Mnogo je namreč travnikov, na kojih je toliko zelišč, katerih živina ne je rada, ali so jej še celo naravnost škodljiva, da taka zelišča skoraj zadušijo pravo travo.

Taka zelišča so navadno edno, dve, k večjemu triletna rastlina, to se pravi, če jih porežemo, predno je seme dozorelo in se znova posejalo, odpravimo jih mnogo že v prvem, druge v drugem in tretjem letu, medtem ko je trava večletna rastlina, ali z drugimi besedami, ako jo pokosimo, raste vedno bolj gosta iz korenin.

Kdor tedaj zgodaj kosi, pokončal bo v malo letih slaba in škodljiva zelišča in na travniku bo imel vedno lepšo in boljšo travo. Res je sicer,

da bo imel nekoliko manj sena, vendar to, kar ga bo, vredno bo veliko več. Poleg tega pa dobi še več otave in otaviča.

Pa še nekaj druzega bo opazil pri tem skrbni in razumni kmetič. — Za časa, ko začne trava cvesti, je še precej lepih in suhih dni in kdor bo tedaj kosil, spravil bo lepo seno, da ga bo kar sam vesel, medtem ko začnejo pozneje nalivi in viharji, da imajo ljudje s senom pravi križ; po cele tedne leži v vodi in blatu, da končno še za staljo ni zdravo. Ko pa ponehajo ti nalivi, imel bo oni, ki je zgodaj kosil, že lepo otavo, katero bo zopet lahko spravil, kakor prej seno.

Tako sem Ti, dragi kmetič, podal nekoliko migljajev, kako se ravnaj v novih razmerah. Premisli jih dobro, opazuj tudi sam in ravnaj se po tem, kar boš sprevidel, da je bolje; zato Ti je dal Bog bister um, da spoznaš in se varuješ tega, kar Ti škoduje, in uporabiš, kar Ti koristi. Potem bo pa tudi blagoslovil skrb Tvoje glave in delo Tvojih rok, kar Ti iz srca želi pisatelj teh vrstic.

Politični pregled.

(Preosnova tiskovnega zakona) Državna zaveza avstrijskih tiskarjev je predložila državnemu zboru peticijo, v kateri prosi, naj zastavi zbornica ves svoj vpliv, da se vlada prisili predložiti takoj načrt novega tiskovnega zakona.

(V hrvatskem deželnem zboru) je v soboto, dne 8. t. m. opozicijski poslanec Vinčević povzročil velik vihar; interpeliral je namreč vlado radi raznih nepostavnosti. Povedal je vladi in njeni stranki obilo bridkih resnic in je dokazoval vladni stranki, da so njeni pristaši nevarnejši za hrvatski narod kakor Mažari, ker so le hlapci poslednjih in delajo v njihovo korist. Poročilo, da obračun za leto 1900 sklepa s primanjkljajem 1.7 milijona, so Mažaroni vzeli mirno na znanje.

(Sladkorna kriza) vznemirja te dni avstro-ogrsko in angleške vladne kroge. Dosedaj je šlo največ sladkornega pridelka, t. j. skoraj dve tretjini vsega avstrijskega pridelka na Angleško, zdaj pa hoče Anglija svojim kolonijam odpreti angleška tržišča. Tako bi izvoz iz Avstrije prenehal, in Avstro-Ogrska bi izgubila 159 milijonov kron, ki jih dobi za vsakoletni izvoz sladkorja. Potem bi bil pri nas sladkor seveda cenejši; saj zdaj ga pri nas kupujemo dražje kakor pa ga dobivajo Angleži.

(Nadvojvoda Fran Ferdinand v Petrogradu) Sprejem nadvojvode Franca Ferdinanda v Petrogradu je bil nad vse prirečen. Na kolo dvoru ga je sprejel car z mnogimi dvornimi dostojanstveniki. V soboto zvečer je bila visokemu gostu na čast prirejena slavnostna predstava. Pri dvornem obedu je car napil v francoskem jeziku avstrijskemu prestolonasledniku takole: „Srečen, da Vas vidim v naši sredi, pijem na zdravje Nj. veličanstva cesarja in kralja Frana Josipa in na zdravje Vaše cesarske visokosti.“ O velikem političnem pomenu najnovejšega obiska pišejo „Novosti“ med drugim: „Avstro-Ogrsko moramo pčpirati, ker je sila, ki loči Rusijo od ostalega germanskega sveta in je vez med ruskim narodom in zahodnimi Slovani. Treba je namreč vedno pred očmi imeti dejstvo, da Avstrija ni čisto nemška, marveč polavovanska država. Zedinjenje z Rusijo s stališča evropskega ravnotežja je umljivo... Politika cesarja Frana Josipa je bila napram Rusiji vedno kar najprijaznejša. Balkanska pogodba z leta 1897 potrebuje popolnitve, posebno so potrebne ožje gospodarske zveze, morda celo političsko zblitvanje preko balkanske pogodbe.“ V sredo ob 3. uri popoldne je avstrijski nadvojvoda po priarčnem slovesu z rusko carsko rodbino nastopil zopet pot proti Dunaju.

(Bolgarija.) Pri pogrebu ustreljenega našnega ministra so se zgodili izgreli. Na potu je prišlo do boja med nekimi Macedonci, pokali so revolverji, in nastalo je strahovito upitje, da so se konji splašili in s krato ušli. Na pokopališču je začel neki Macedonec tako hujskajoče govoriti, da je morala godba zasvirati, moža pa je policija odpeljala.

(Podaljšanje trgovinskih pogodb.) Iz Bu dimpešte je došlo poročilo, da je ogrska vlada sklenila, naj se trgovinske pogodbe z Nemčijo, Italijo in Srbijo podaljšajo za eno leto, kar se ima zgoditi tekom letošnjega leta. Formalno v tem oziru niti Avstrija, niti Nemčija še nista storili ničesar.

(Črnagora) se baje pogaja z nekim nemškim bančnim konzorcijem zaradi posojila 10 milijonov mark. Za poroštvo zastavi Črnagora monopol soli in carinske dohodke.

(Nemčija) Postavke v carinskem tarifu nemške vlade nikakor ne ugajajo zvezi nemških poljedelcev. Na letnem zborovanju te zveze, ki se je vršilo te dni, se je odločno zahtevalo, da se morajo postavke za žito znatno zvišati. Državni kancelar ima res težko stališče v sedanjem carinskem vprašanju. Industrijski krogi zahtevajo, da se postavke znižajo, agrarci so pa za zvišanje.

(V Belgiji) se pogajajo socialistični poslanci za to, da se uvede splošna volilna pravica. V državnem zboru bi imela razprava o tem že dne 11. t. m. priti na dnevni red; neki socialistični poslanec je imel na ulici govor, v katerem je grozil, da socialisti uprizorijo revolucijo, ako se bo zbornica branila vpeljati splošno volilno pravo.

(Dogovor med Anglijo in Japonsko) Urad za vnanje stvari priobčnjuje dogovor, sklenjen med Anglijo in Japonsko, v katerem je rečeno, da obe vladi gojita željo, da se ohrani prejšnje stanje in splošni mir na daljnem istoku. Ohrani naj se tudi nedotakljivost Kitaja in Koreje. Ta dogovor stopa že sedaj v veljavo in ostane v veljavi pet let.

(Vojna v Južni Afriki) Angleški vojni minister je te dni podal nov dokaz, da se nahaja vojna uprava velikih škripov. Naročil je namreč minister, da se mora nagloma nabirati novih vojakov za bojišče. To je pač dokaz, da Angleška še noče odnehati, in da sedaj nujno potrebuje novih vojnih moči. Lord Kitchener je te dni na povedal splošen lov na Deweta; udeležilo se ga je kar 23 angleških oddelkov, ki so tvorili dolgo, močno, nepretrgano vrsto. Dne 7. t. m. je vsa črta prodirla proti zahodu in zastražila ves prostor do zadnega kotička, na katerem se je nahajal Dewet z 2000 možmi, in vendar jim je še isto noč ušel, in to celo na takšnem kraju, kjer je bil prostor zaprt z žično ograjo. O burskem položaju je prejel Krüger te dni obširno poročilo, ki sklepa z decembrom lanskega leta in pravi, da je položaj za Bure jako ugoden, in da imajo še okrog 20 000 mož na bojišču. Preskrbljeni so z moko in mesom ter imajo dovolj streljiva. Meseca januarja se je število angleških bojnikov zmanjšalo za 87 častnikov in 2663 mož; od teh jih je nekaj padlo, druge pa so poslali kot nerabne v domovino. Blizu Fraaterburga so Buri pred kratkim naskočili 60 angleških vozov z streljivom in živili. Odpeljali so 12 vozov, ubili 11 vojakov in dva častnika, ranili pa jih okrog petdeset.

Razne stvari.

(Odlikovanje.) Naš rojak, brat trboveljskega župana, nadinženir kr. srbskih železnic g. Seb. Roš, bil je odlikovan za zasluge od srbskega kralja z Takova redom III. vrste.

(Ogromna školjka.) V rudečem in tihem morju živijo neke vrste školjke označene z latinskimi imeni "Teredo gigas", ki se odlikujejo po svoji ogromni velikosti. Njih gornja lupina more se uporabljati in se tudi uporablja v nekaterih cerkvah za škropilni kamen. V berlinskem muzeju nahaja se edna, ki meri en meter dolžnosti, višokosti 57 cm in tehta 158 kilogramov. Še nekoliko večjo imajo kot kropilnik v cerkvi Sv. Šulpice v Parizu. V hrvaškem narodnem muzeju imajo tri lupine ene vrste školjk, katerih največja meri 72 cm višokosti.

(Umetni dež na Japonskem.) Na Japon skem so pričeli delati umetni dež. Izpuštili so močan električni tok proti jasnemu nebu ob 11. uri zvečer. Po 9. uri drugo jutro so se pričeli delati oblaki in v 24 urah so imeli dež. V koliko se bo dež tak "umetni dež" obnesel in če bo tako umetno delo imelo vedno vspeh, se natančno še ne ve.

(O velikanskem potresu v Meksiki) pri hajajo sedaj nadrobna pismena poročila iz Amerike. Iz Meksike se piše: V državi Guero v mestu Chilpancingo se je pripetil grozovit potres, kakršnega ne pomni nihče, in o kakršnem se še

ni nikdar bralo. Vsa okolica mesta Chilpancingo je razrušena, hiše poslopja in cerkve leže v kupih in razvalinah. Število človeških žrtev, ki so zgubile življenje, se stavi na 300. Potres se je pripetil pozno popoldne in se čutil skoro po vsi Meksiki. Najbolj so ga pa čutili v državi Guero, kjer je škoda za več milijonov dolarjev. Prvemu sunku, ki se je pojavil v četrtek po državi Guero, je v petek sledil zopet drugi, še močnejši, ki je porušil do tal še to, kar je ostalo za prvim Beda prebivalstva zlasti v Chilpancingu je nepopisna. Na stotine ljudi je brez strehe. Potres je razrušil tudi veliko vojašnico, katero so morali vojaki izprazniti takoj po prvem sunku in bili tako rešeni gotove smrti. Neka cerkev je bila tudi napolnjena z verniki, ki so prosili božje milosti. Začelo se je bobnenje in takoj za tem se je pojavil močen sunek. Ljudstvo je udilo na prosto in ko je bila cerkev izpraznjena, se je porušil strop in stene so zagrmele skupaj. Ne samo v Chilpancingu ampak tudi po drugih mestih je škoda neizmerna. Na daljše podrobnosti še niso znane.

Vožni red na južni železnici.

veljaven od 1. maja 1901.

Odhod iz Celja proti Trstu. Brzovlak ob 2. uri 10 m. jutraj in ob 4. uri 13 minut jutraj; poštni vlak ob 10. uri 8 m. dopoldne in ob 1. uri 50 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri 24 m. jutraj (do Ljubljane) in ob 9. uri 47 minut zvečer (do Trsta); mešani vlak ob 5. uri 55 m. med Mariborom in Ljubljano zvečer.

Odhod iz Celja proti Dunaju. Brzovlak ob 1. uri 29 m. popoldne, ob 11. uri 31 m. zvečer in ob 1. uri 33 m. ponoči; poštni vlak ob 5. uri 21 m. popoldne in ob 2. uri 50 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri 28 m. jutraj in ob 2. uri 15 m. popoldne (do Maribora); osebni vlak ob 9. uri 42 m. dopoldne (do Maribora); mešani vlak ob 9. uri 42 m. dopoldne (do Maribora).

Odhod iz Celja v Velenje. Mešani vlak ob 7. uri 38 m. jutraj in 4. uri 08 m. popoldne.

Odhod iz Velenja v Celje. Mešani vlak ob 5. uri 44 m. jutraj in 2. uri 38 m. popoldne.

Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb. Osebni vlak ob 5. uri jutraj in 1. uri 28 m. ter ob 5. uri popoldne.

Odhod iz Spielfelda v Ljutomer. Mešani vlak ob 7. uri 20 m. jutraj in ob 3. uri 38 m. popoldne in ob 6. uri 55 min. zvečer (do Radgone); mešani vlak ob 6. uri 15 m. jutraj (do Radgone).

Odhod iz Ljutomera v Spielfeld. Mešani vlak 4. uri 25 m. jutraj (do Radgone), 8. uri 40 m. jutraj, 3. uri 10 m. popoldne in 7. uri 10 m. zvečer (do Radgone).

Odhod iz Poljčan v Konjice ob 9. uri 10 m. dopoldne in ob 4. uri 25 m. popoldne.

Odhod iz Konjic v Poljčane ob 7. uri 10 m. jutraj in 12. uri 50 m. popoldne.

Odhod iz Pragerskega proti Ptuiju itd. Brzovlak ob 3. uri 30 m. ponoči in ob 2. uri 55 m. popoldne, osebni vlak ob 9. uri 6 m. dopoldne in ob 8. uri 30 minut zvečer.

Odhod iz Maribora proti Dunaju. Brzovlak ob 2. uri 56 m. popoldne, 3. uri 10 m. in ob 2. uri 30 m. jutraj in ob 12. uri 50 m. jutraj; poštni vlak ob 5. uri 27 m. jutraj in ob 7. uri 40 m. zvečer; osebni vlak ob 7. uri 35 m. jutraj (do Bruka), ob 9. uri 40 m. jutraj do Dunaja in ob 6. uri 12 m. zvečer do Bruka.

Odhod iz Maribora proti Trstu. Brzovlak ob 2. uri 22 m. popoldne, ob 12. uri 58 m. jutraj in ob 2. uri 48 m. ponoči; poštni vlak ob 8. uri jutraj in 11. uri 42 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 24 m. jutraj (do Ljubljane) in ob 7. uri 24 m. zvečer (do Trsta); mešani vlak ob 2. uri 35 m. popoldne (do Ljubljane); osebni vlak ob 10. uri 50 m. dopoldne (do Celja).

Odhod iz Maribora na Koroško. Brzovlak ob 3. uri 36 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 55 m. jutraj (do Beljaka) in ob 9. uri 25 m. dopoldne ter ob 3. uri 06 m. popoldne in ob 8. uri — m. zvečer.

Odhod iz Velenja na Koroško ob 10. uri 17 min. jutraj in ob 6. uri 35 min. zvečer.

Odhod iz Sp. Dravograda v Velenje ob 12. uri 20 min. popoldne in ob 8. uri jutraj.

Javna zahvala in priporočba

banke „Slavije“.

Podpisana sva bila zavarovana pri banki „Slaviji“ za krmo zoper požar. Ker sva pogorela in nama je banka „Slavija“ po Ivanu Likarju, glavnemu zastopniku banke „Slavije“ v Celju odškodnino tako hitro in pošteno izplačala, da sva s tem popolnoma zadovoljna, akoravno zavarovalnica ni bila plačana, se „Slaviji“ in Ivanu Likarju v Celju za to srčno zahvaliva, ter banko „Slavijo“ in Ivana Likarja v Celju vsakemu posebno priporočava, kdor hoče dobro in pošteno zavarovan biti.

Jožef Žager Jožeta Žager

po domače pri Povšetju, posestnika v Drešnji vasi št. 34 pri Celju. (43) 1

Služba vrtnarja.

Podpisano vodstvo išče poštenega, treznega, delavnega, zelenjadarja ter cvetličarja popolnoma zmožnega oženjenega vrtnarja, kateri mora slovenski dobro pisati znati. Plača znaša 800 kron na leto, nadomestek za kurjavo stanovanja pa 40 kron na leto, ali skupaj 70 kron na mesec. Vrhu tega dobi vrtnar od akupička za iz šolskega vrta strankam odprodano zelenjavo in cvetlice 10%. Stanovanje, obstoječe iz kuhinje in dveh sob in je prosto, prosta tudi polna zelenjava. Prednost imajo prosti brez otrok.

Ker je služba, ki jo veliki noči nastopiti, poželjo naj prosijo svoje lastnoročno pisanje, neoklepane, pač pa s pričetki opremljene prošnje prej ko mogoče podpisanimu vodstvu. (44) 3-1

Vodstvo kranjske kmetijske šole

na Grmu pri Novem mestu (Dolenjsko), 8. februarja 1901.

Posojilnica v Celju razpisuje službo

pomožnega uradnika.

Plača po dogovoru — Ponudba se sprejema do 28. svečana 1902. (45) 3-1

Dva učenca

poštenih starišev z dobrimi spricavali in katera imata veselje do trgovine z mešanim blagom sprejmeta se takoj pri Franc Paradižu, trgovcu, Šmarje pri Jelšah.

Kdor hoče 300 litrov hrusevca sam na rediti, naj naroči pri meni F. Extract za 9 kron. — Priporočim tudi, da je najboljša, če se pijača sedaj naredi, ker je potem apomladi in po leti najboljša. (47) 1

Sprejemem v uk 14 letnega dečka pošteatih starišev.

Matija Kostajnshek

trgovec z mešanim blagom — Dol pri Hrastniku.

Javna zahvala

o kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi „DUNAV“ na Dunaju.

Dne 17. prosinca t. l. popoldne uničil nama je požar gospodarsko poslopje. V tej hudi stiski, katero pozna le tisti, katerega je že taka nesreča zadela, pa nama je bila kmalu pomoč od zgoraj imenovane družbe „Dunav“. Izplačala nama je v kratkem času zavarovano svoto v znesku 1700 kron av. v. po svojem glavnem zastopniku g. A. P. Arzenšek-u v Celju.

Stejeva si torej v dolžnost, za hitro in vestno izplačilo zavarovane svote ne samo slavni družbi „Dunav“, ampak tudi posredujočemu go-podu A. P. Arzenšek-u v Celju izrekat javno zahvalo, ter to družbo vsakomur prav toplo priporočati.

V Drešnji vasi (obč. Petrovče), 9. svečana 1902.

Valentin Schriber m. p.

Jožef Žager m. p.

Josip Krajnc m. p.

Jožeta Žager m. p.

priči.

ZAVAROVALCA.

Kdor želi zaradi zavarovanja proti škodi po požaru, nezgodi ali na življenje k domači zavarovalnici „Dunav“ pristopiti, izvoli naj se zaradi sprejema na glavnega zastopnika: A. P. Arzenšek-a v Celju, Graška ulica št. 22 obrniti. — Uradni dnevi: Torek, petek in nedelja od 8.—10. ure jutraj. (41) 1

Deček

doma na Kranjskem, se želi učiti

urarske obrti

kje na Spod. Štajarskem, v kakem malem mestu ali trgu. — Drugo se poizve pri upravnistvu tega lista. (38) 6-6

Slovenci pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katekeli konkurence.

Slovenski trgovec.

Bilanca

«Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptuiju», registrovane zadruge z neomejeno zavezo
za XVIII. upravno leto 1901.

Aktiva (Imetje)			Pasiva (Dolgovi)		
	K	v		K	v
1 Račun inventarja:			1 Račun deležev:		
Stanje pisarniškega inventarja dne 31. decembra 1901	119	51	Stanje glavnih deležev dne 31. dec. 1901	K 3.800 —	
2 posojil:			Stanje opravi. deležev dne 31. dec. 1901	88 324-60	92 124 60
Stanje dne 31. decembra 1901	1 572 143	64	2 hranilnih vlog:		
3 naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:			Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred dne 31. decembra 1901	1 702 886	52
Stanje dne 31. decembra 1901	246 368	56	3 obresti:		
4 poštne hranilnice:			Zal. 1902 predplačane obresti od posojil	K 14 608 53	
Stanje dne 31. decembra 1901	4 401	02	Stanje nevzdignjenih obresti glav. del dne 31. dec. 1901	315 —	14 923 55
5 nerabljenih knjižic:			4 splošnega rezervnega zaklada:		
Stanje dne 31. decembra 1901	372	08	Stanje dne 31. decembra 1901	31 140	70
6 obresti od posojil:			5 posebnega rezervnega zaklada za slučajne zgube:		
Stanje zaostalih obresti dne 31. dec. 1901	14 171	77	Stanje dne 31. decembra 1901	175 855	10
7 splošnega rezervnega zaklada:			6 pokojninskega zaklada za uradnike:		
Stanje splošnega rezervnega zaklada naloženega na hranilno knjižico števil. 9981 dne 31. decembra 1901	30 917	70	Stanje dne 31. decembra 1901	15 152	50
8 hiš:			7 zgube in dobička:		
I hiša vl. št. 346 d. o. Ptuj:			Čisti dobiček l 1901	12 904	84
Stanje vr. hiše dne 31. dec. 1901	K 91 295 43				
Stanje vr. inventarja v tej hiši dne 31. decembra 1901	1 114 20	92 409 63			
II. Hiša vl. št. 52 d. o. Ptuj:					
Stanje vr. hiše dne 31. dec. 1901	K 12 363 56				
Stanje vr. inventarja v tej hiši dne 31. decembra 1901	193 20	12 556 76			
III. Hiša vl. št. 115 d. o. Ptuj:					
Stanje vrednosti polovice hiše dne 31. decembra 1901	32 000	—			
9 blagajne:					
Gotovina dne 31. decembra 1901	39 527	12			
	2 044 987	79		2 044 987	79

(48) 1

V Ptuiju, dne 31. decembra 1901.

Ravnateljstvo.

Naznanilo in priporočilo

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svojo

čevljarsko obrt

iz Vrtnih ulic (Garten-Gasse) na Ljubljansko cesto št. 6 nasproti „Narodnemu domu“.
Pri tej priliki usojam si uljudno javiti, da sem svojo obrt zelo razširil in zalogo pomnožil in lahko ustrezem vsaki želji najhitreje. Ravno tako popravljam stara obuvala dobro, lepo in trpežno ter po nizki ceni. Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in dajem zagotovilo najsolidnejše in cene postrežbe.

V Celju, dne 12. februarja 1902.

Martin Kolšek

(46) 1 čevljarski mojster.

Trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja na debelo in drobno

Dragotin Hribar-ja v Celju.

Velika izbira vsakovrstnih albumov za slike, poezije in razglednice, glasbenih instrumentov, razglednic s slikami, molitvenikov, trgovskih knjig, gosli, citre, kitare, tamburice itd.

Svilnati papir v vseh barvah, barvani papir na eno ali obe strani, zlati in srebrni papir, zlata pena, podobice za jaslice, perje za cvetlice, cvetje in žica za cvetlice, barva in mah.

Lastna zaloga šolskih zvezkov.

Temni lak za šolske table.

Štampilje in vignete za urade, društva, trgovci in privatnike.

Glavna zaloga cigaretnih papirčkov v korist družbe sv. Cirila in Metoda za Spodnje Štajarsko.

— Točna in solidna postrežba. —

Talanda

ceylonski čaj je jednat in aromatično čist.

Št. I ena kila gl. 5.—

II " " " 6.—

III " " " 8.—

v zavojih po 20, 50, 125 gramov.

Zaloge: (42) 10-1

v Celju: Jos. Matič; na Vranskem: J. Lavrič; v Brastovcih: Jos. Pauer; v Ormožu: Oskar Diermayr; v Vojniki: Karol Rayer; v Ptuiju: A. Jurca & sin.; v Poljčanah: Karol Sima; v Radgoni: Rihard Prettnar; v Radečah: J. Haller; v Rogatcu: J. Berlig; v Žalcu: J. Priushegga naslednik; v Sošanju: Adolf Orel; v Trbovljah: F. Krammer; v Laškem: And. Elsbacher; v Slov. Bistrici: A. Pinter; v Slov. Gradcu: Jos. Klinger.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travers, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavnih in pobišvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Tomaževa žlindra — najizvrstnejši gnoj za polja, njive in vinograde.

Velika izber železnih peči in travniških bran!

